

Pozdravljeni mladi raziskovalci.

Pred vami je tretji, zadnji sklop nalog. Spoznajte, katere dejavnosti in aktivnosti povezujejo človeka z vodo v 14 naravnih parkih Slovenije. Želimo vam prijetno odkrivanje novih znanj pri reševanju nalog in določanju novih gesel.

Naloge

V prvem in drugem sklopu nalog ste spoznali bogate vodne ekosisteme in njihove prebivalce, ki se nahajajo v narodnem, regijskih in krajinskih parkih Slovenije. V tretjem, zadnjem sklopu nalog, boste odkrivali, kako se uporabnost in življenska pomembnost vode kaže v vseh dejavnostih človekovega življenja. Voda je za življenje nujna in vsestransko koristna. Brez vode ni življenja, zato je naloga ljudi tudi skrb za ohranitev in izboljšanje vodnih okolij, kot so reke, potoki, jezera in morje.

Pripravili smo novih 14 nalog, s katerimi boste določili imena dejavnosti ali aktivnosti, ki povezujejo človeka z vodnimi viri. Iz pravilnih delnih rešitev pa boste tudi v tretjem sklopu sestavili še končno geslo v zadnji, 15. nalogi.

Odgovorite na vprašanje.

Klik na ikono vas pripelje do več informacij.

3. SKLOP

ČLOVEK IN VODA

Voda je vir življenja. To pomeni, da je voda za življenje živali, rastlin in ljudi nujna in vsestransko koristna. Človek je s pitno vodo povezan na različne načine. Vsak dan porabimo velike količine vode. Doma jo porabljamo za pitje, kuhanje, pomivanje, umivanje, izplakovanje stranišča in za zalivanje vrtičkov. Potrebujemo jo v kmetijstvu za namakanje polj, sadovnjakov in napajanje živine. Vodo potrebuje tudi različna industrija za proizvodnjo, na primer papirja, pijač, hrane, jekla, cementa in električne energije.

Nekoč je bil človek še bolj odvisen od vodotokov v svoji bližini. V času, ko ni bilo elektrike, je voda poganjala žage in mline na vodi. Pomembno je bilo tudi splavarjenje lesa. Že tisoče let nazaj, je začel človek na rekah in vodotokih postavljati tudi pregrade, sprva le za namakanje in zaloge pitne vode, danes pa se postavlja pregrade (jezove) predvsem za pridobivanje električne energije in preprečevanje poplav. Med najstarejše rabe vode spada še prevažanje ljudi in dobrin po rekah in morjih.

Ne smemo pa pozabiti na zabavo, ki nam jo voda omogoča. To so številne aktivnosti na ali ob morju, rekah in jezerih, kot so kolesarjenje, pohodništvo, plavanje, potapljanje, kopanje, čolnarjenje, ribarjenje in mnoge druge. Vedno pa je ob tem pomembno, da vodo in naravo nasprotno varujemo in se do nje obnašamo spoštljivo.

1.

KRAJINSKI PARK LOGARSKA DOLINA

Ste že slišali za pregrade na rekah in potokih? Ste vedeli, da so bili prvi graditelji jezov živali, ki so se skozi razvoj živalskih vrst naučile postavljati ovire, s katerimi so preprečile odtekanje vode in si ustvarile svoje bivališče. Ena takih živali, ki živi tudi ob slovenskih vodotokih, je bober. Svetovni rekorderji v gradnji jezov so kanadski bobri, saj so zgradili več kot 850 metrov dolg jez, ki je tako velik, da je viden tudi iz vesolja. Bobri ta jez gradijo že desetletja in še vedno ni dokončan.

Foto: <http://galerija.foto-narava.com/>

Foto: Nivo EKO d.o.o., 2017 (Matjaž Mlakar, Saša Jokanovič, Uroš Vogrinc)

Pregrade na rekah in vodotokih je pred več tisočletji pričel postavljati tudi človek, sprva le za namakanje in zaloge pitne vode, danes pa predvsem za pridobivanje električne energije in preprečevanje poplav.

S tem, ko človek postavlja pregrade in vodo izkorišča za svoje potrebe, otežuje življenje mnogim živalim, ki bivajo v in ob vodi. S temi dejanji povzroča hude »preglavice« tudi ribam, ki so se pred gradnjo lahko nemoteno gibale po reki gor in dol. Predstavljate si, kakšno oviro nenadoma predstavlja visoka pregrada za selitev rib v času drstenja! Naravne ovire po rečnih kamnih in skalah, ki so jih doslej z luhkoto premagovale, so nenadoma postale nepremagljive.

Če vemo, da bomo s svojimi posegi v naravno okolje živalim in rastlinam povzročili škodo, moramo že pri samem načrtovanju razmisiliti, kako jim lahko pomagamo, da ne ogrozimo njihovega življenskega okolja.

Ko postavljamo pregrade, moramo tudi poskrbeti, da imajo ribe ustrezен prehod in jim tako omogočiti selitve ter pogoje za življenje in razmnoževanje.

Na reki Savinji imamo vse od njenega zgornjega toka pa do izliva v reko Savo vrsto pregrad, ki so bile zgrajene večinoma zaradi protipoplavnne varnosti in pridobivanja električne energije. Ena izmed takih pregrad na Savinji je jez v Grušovljah, imenovan tudi Kolenčev jez, kjer so pri obnovi jezu poskrbeli za res imeniten ribji prehod. Grušoveljski jez meri v širino 140 metrov in je najširši jez na reki Savinji.

Kako imenujemo prehod oziroma pot, po kateri lahko ribe potujejo proti smeri toka vode ?

Geslo:

--	--	--	--	--

--	--	--	--	--

Foto: Nivo EKO d.o.o., 2017 (Matjaž Mlakar, Saša Jokanovič, Uroš Vogrinc)

Krajinski park Strunjan
Parco naturale Strugnano

2.

KRAJINSKI PARK STRUNJAN

Reši REBUS.

Rebus je uganka, pri kateri je treba iz risb ugotoviti ustrezno besedo. Pomagaj si z opisi slik in številkami nad risbami, ki predstavljajo črke v posamezni besedi.

1 2 3 4

Slika: B. Kogoj

V slovenskem morju marsikatero
vrsto najdemo,
ribiči jih v svoje mreže ujamejo,
vsaka vrsta svoje nosi ime,
ti pa najdi izraz, ki vsem skupen
je!

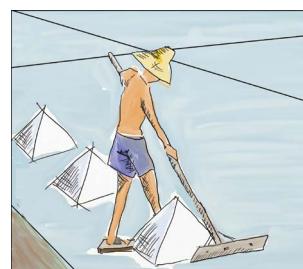
1 2 3 4

Slika: B. Kogoj

Sestavlja me vsaj dve vrsti
kamnin,
dvignil sem se iz morskih globin.
Ko zemlja se je tresla in jezila,
je moje kamnine prelomila.
Reče se tudi,
da ciklično zaporedje kamnin
sestavlja me.
Ali sedaj uganeš moje ime?

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

Slika: L. Kastelic

Skozi krog izparilnih
bazenov
s soncem in z vetrom
morska voda počasi hlapi,
v kristalizacijskih bazenih
se sol iz slanice naredi.
Nastalo sol pridne roke
solinarjev pobirajo,
vam jo starši skupaj s
hrano servirajo.
Kako pa tej dejavnosti
pravijo?

Geslo:

--	--	--	--	--	--	--

Kozjanski park

3.

KOZJANSKI REGIJSKI PARK

Po zavarovanem območju Kozjanskega regijskega parka tečeta dve večji reki – Bistrica in Sotla, v kateri se izliva veliko manjših potokov. Človek je bil nekoč v večji meri odvisen od vodotokov v svoji bližini. V času, ko ni bilo elektrike, je voda poganjala žage in mline. Potrebe kmetij po moki in razžaganem lesu so bile velike, zato so bili mlini in žage zelo pogosti. Vodni mlini so mleli dosti bolj počasi kot današnji električni. Tudi delo na vodnih žagah je bilo težko in zamudno. Večina vodnih žag in mlinov je z napeljavo električne energije počasi začela propadati. V spomin na te čase so še kje ob vodotokih zapuščeni objekti, tu in tam pa se najde kakšen lepo obnovljen in namenjen turizmu. So del naše bogate KULTURNE DEDIŠČINE.

Poišči ime objekta ob reki Bistrici, ki izrablja moč vode.

Geslo:

1	2	3	4	5	6	7	8	9
T								

10	11	12	13
L			

Namig: Do rešitve lahko prideš tudi tako, da pod fotografije vpišeš imena ptic, nato pa črke iz oštevilčenih okvirčkov preneseš v geslo. Pomagaj si s spletno stranjo https://kozjanski-park.si/?page_id=294 (preglej slike).

Foto: Hrvoje Teo Oršanič

Foto: Dušan Klenovšek

				1		7			6		
--	--	--	--	---	--	---	--	--	---	--	--

3	8				10	2	
---	---	--	--	--	----	---	--

Foto: Dušan Klenovšek

		9			13	12	.		4
--	--	---	--	--	----	----	---	--	---

4.

KRAJINSKI PARK SEČOVELJSKE SOLINE

Solinarstvo je dejavnost pridobivanja soli v solinah. V Krajinskem parku Sečoveljske soline se sol pridobiva iz morske vode po istem postopku že 700 let. Sol se prideluje po tradicionalni metodi na solnih poljih, ki obsegajo izparilne in kristalizacijske bazene. V izparilnih bazenih voda na soncu počasi izpareva in postaja vse gostejša. V kristalizacijskih bazenih pa se iz že zelo slane vode (slanice) izloča sol in se nabira na dnu bazena. Med bazeni so majhne zapornice, ki jih solinarji dvignejo in takrat morska voda iz izparilnih bazenov priteče po nagnjenem terenu v kristalizacijske. Če teče prepočasi, si pomagajo s črpalko, ki hitreje poganja vodo. Da ohranjajo sol belo in čisto, v kristalizacijskih gredah gojijo petolo. To je nekaj milimetrov debela umetno gojena plast iz alg, bakterij in mineralov, ki preprečuje mešanje morskega blata s soljo.

V spomladanskem času obstaja »opravilo«, brez katerega sol ne bi bila BELE BARVE in ČISTA. Za petolo je namreč potrebno skrbeti. Solinarji to počnejo na poseben, nenavaden način: s pomočjo lesenih strgal ("gavero") na podlago solnega polja nanesejo tanek sloj morskega blata. To blato je hrana algam in bakterijam, ki se začnejo razmnoževati in petola se tako vsako leto obnavlja.

Foto: Iztok Škornik

Kako solinarji rečejo premazovanju bazenov z morskim blatom?

Geslo:

--	--	--	--	--	--	--	--	--

5.

KRAJINSKI PARK LJUBLJANSKO BARJE

Reka Ljubljanica na Ljubljanskem barju predstavlja glavno vodno žilo te pokrajine. V zgodovini je bila glavna prometna pot med Vrhniko in Ljubljano, o čemer priča tudi rimske poimenovanje Vrhni (Nauportus – pristanišče). Z izgradnjo večjih cest in železnice je tovorni promet po reki zamrl. Urejene ceste in železnica ter bližina glavnega mesta na Ljubljansko barje danes privabljajo vse več ljudi. Na tem območju se poleg naselij razvijajo tudi industrijske cone. Ker se v Ljubljanico stekajo številni pritoki in izsuševalni kanali, zato po njih (poleg vode) pritečejo tudi odplake. Na celotnem Ljubljanskem barju sistem za zbiranje in odstranjevanje odplak namreč še vedno ni urejen.

Kako imenujemo ta sistem?

Geslo:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Foto: Oskar Karel Dolenc

Foto: Barbara Vidmar

6.

KRAJINSKI PARK PIVŠKA PRESIHajoča JEZERA

Palško jezero je največje izmed vseh Pivških presihajočih jezer. Oddaljeno je 2 kilometra od struge Pivke, severno od vasi Palčje.

Foto: arhiv KPPPJ

Katera je prevladujoča človekova dejavnost na Palškem jezeru?

Namig: Dopolni besede, nato pa črke na označenih poljih prepiši v geslo.

- Dno jezera kmetje kosijo, na travnikih okrog jezer pa se pase živina.
Ta območja imenujemo

P	A	Š	N	5	1	5
---	---	---	---	---	---	---
- Če želimo, da bodo travniki ostali pisani in pestri, moramo spodbujati pozno.

1	9	Š	N	6	9
---	---	---	---	---	---
- Raje kot silažo imamo

7	3	N	9
---	---	---	---

, saj tako omogočimo, da trava osemeni.
- Zaradi opuščanja kmetijstva se jezerske kotanje zaraščajo z

G	R	2	9	8	6	3	2
---	---	---	---	---	---	---	---

Le-tega je potrebno odstranjevati, sicer bi izgubili dragocene travnike.
- Presihajoča jezera so ranljiv ekosistem in pomembno vodno telo, zato je na območju jezer prepovedano.

G	N	9	6	3	N	6	3
---	---	---	---	---	---	---	---

Geslo:

1	2	3	4	5	6	7	4	8	9
T							T		

7.

KRAJINSKI PARK GORIČKO

Če se odpravite na sprehod okoli Ledavskega jezera, boste zagotovo srečali še koga. Poleg sprehajalcev in obiskovalcev učne poti so ob jezeru še ribiči, ki upajo na dober ulov. Ker je Ledavsko jezero življensko okolje številnih rastlinskih in živalskih vrst, pa ga med drugimi z zanimanjem raziskujejo tudi botaniki – strokovnjaki, ki se ukvarjajo z raziskovanjem rastlin.

Foto: Gregor Domanjko

Številne vrste ptic privabijo strokovnjake, ki se ukvarjajo z raziskovanjem in s proučevanjem ptic.

Kako se imenuje ta strokovnjak? Odgovori na spodnja vprašanja in sestavi geslo.

Geslo:

1	2	3	4	5	1	6	1	7
---	---	---	---	---	---	---	---	---

a) Kako se imenuje naravni pojav, ki je posledica povečanja količine vode v potokih, rekah in jezerih? Ledavsko jezero varuje nižje ležeče kraje pred posledicami tega pojava.

	1				
--	---	--	--	--	--

b) V katero skupino živali spadajo rdečerepka, zelenika, črnoooka?

2			
---	--	--	--

c) Kako se imenuje prostor, ki si ga pripravi ptica za nesenje jajc in valjenje?

	3			
--	---	--	--	--

d) V katerem kraju izvira reka Ledava?

	4				
--	---	--	--	--	--

e) Kako se imenuje učna pot okoli Ledavskega jezera?

													5
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

f) Muljasta brežina ali

			6		
--	--	--	---	--	--

g) V katerem zavarovanem območju leži Ledavsko jezero? V Krajinskem parku

7					
---	--	--	--	--	--

8.

TRIGLAVSKI NARODNI PARK

BOHINJSKO JEZERO

Kopanje

Jezero je v poletnih mesecih vsako leto bolj obremenjeno s kopalci. Večina obale je primerna za vstopanje v jezero, pri tem pa se dela tudi škoda obalnim organizmom, ki tam živijo. Podatki kažejo, da se je stanje teh organizmov med leti 2008 in 2015 poslabšalo. Kopalci v jezero vnašajo tudi različne škodljive snovi, ki pa se zaradi pretočnosti jezera na srečo v njem ne kopičijo.

Plovila na jezeru

Po jezeru je prepovedana vožnja s plovili na motorni pogon. Številna pa so druga plovila: turistična ladjica na električni pogon, jadrnice, kanuji, kajaki, klasični čolni, supi in surfi.

Ribolov

Za ribolov je potrebno kupiti dovolilnico. Ulovi se lahko omejena količina rib in le v tistem času čez leto, ko je dovoljeno. Najbolj priljubljeno je lovilenje postrvi s čolna. Žal se še vedno dogaja, da ljudje v jezero vnesejo tujo vrsto rib. Sedaj živi v jezeru 16 vrst, le 4 od teh so domorodne (avtohtone).

Drsanje

V preteklosti se je vsako leto na jezeru naredil dovolj debel sloj ledu, da se je na njem lahko drsalо in celo vozilo z vozovi ali avtomobili. Si predstavljate ogromno zaledenelo površino, dolgo 4 km in široko do 1 km – kakšno drsališče! Vendar tega ledu zadnja leta skoraj ni več. Prav temperatura jezera, ki se počasi in vztrajno dviga, nam kaže, da se naše podnebje spreminja.

Več informacij o dejavnostih na in ob jezeru lahko dobite na naslednjih povezavah:

<https://www.bohinj.si/znamenitosti/bohinjsko-jezero/>

<https://www.kajakbohinj.com/>

<https://www.bohinj.si/poletje/vodne-aktivnosti/>

Foto: Mitja Sodja

Reši premetanko o vodnih športih, omenjenih v tekstu! Oštevilčene črke prenesi v geslo in dobil boš še eno dejavnost v jezeru.

RSDENJA

--	--	--	--	--	--	--

³

PNLAAVJE

--	--	--	--	--	--	--	--	--

¹

⁸

ROILBVO

--	--	--	--	--	--	--	--

²

JAAKK

--	--	--	--	--	--

⁶

PUAJNSE

--	--	--	--	--	--	--	--

¹

LEVJSNEA

--	--	--	--	--	--	--	--	--

⁵

RNACDIAJ

--	--	--	--	--	--	--	--	--

⁶

⁷

Geslo:

1	2	T	3	1	5	6	3	7	6	8
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Foto: Mitja Sodja

KOLPA
KRAJINSKI PARK

9.

KRAJINSKI PARK KOLPA

Čista in poleti topla reka Kolpa (tudi več kot 26 stopinj Celzija) je biotsko izjemno bogata. V njej je bilo popisanih 39 vrst rib in mehkužev. Nekatere živali živijo samo v Kolpi in jih v drugih slovenskih rekah ne najdemo. Pod jezovi, na nizkih blatnih prodiščih, najdemo navadnega škržka – školjko, ki s svojo prisotnostjo potrjuje, da je reka še vedno zelo čista.

Foto: arhiv KPK

Foto: arhiv KPK

V Kolpo se stekajo številni izviri, ki jim v Beli krajini pravimo »zdenci«. V njih tudi v najtoplejših dneh temperatura vode ne presega 16 stopinj Celzija, vseeno pa v nekaterih lahko opazimo rečne rake. Tudi pozimi, ko reka Kolpa zamrzne, je v zdencih temperatura okrog 8 stopinj Celzija. Belokranjci so nekoč iz zdencev nosili vodo domov za pitje in umivanje v lesenih posodah (»kablih« ali »škafih«). Danes je precej vodnih izvirov onesnaženih. Večji viri onesnaževanja so industrija, odpadne vode iz gospodinjstev, turizem.

Kot večina naših rek ima tudi Kolpa hudourniški značaj, saj lahko njena gladina ob taljenju snega in močnem deževju hitro naraste. V poletnem času, ko je mirna in topla, vabi turiste k številnim aktivnostim (kolesarjenje, pohodništvo, sončenje, plavanje, kopanje, čolnarjenje, ribolov). Pri tem je pomembno, da reko Kolpo, ki je naše naravno bogastvo, trajnostno varujemo.

Foto: arhiv KPK

Katera turistično-rekreacijska aktivnost na reki Kolpi nam omogoča opazovanje biotske pestrosti v reki in na njenem bregu?

Geslo:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

10.

KRAJINSKI PARK TIVOLI, ROŽNIK IN ŠIŠENSKI HRIB

Koseški bajer leži na obrobju Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib, na zahodni strani Šišenskega hriba, ob soseski Mostec. Je največje vodno telo v krajinskem parku.

Pred približno 200 leti so na tem območju še kopali glino in izdelovali opeke. Ko so proizvodnjo opek opustili, so območje zalili z vodo in jo uporabljali za namakanje okoliških kmetijskih površin.

Foto: Branko Čeak (arhiv MOL)

Danes bajer pomeni meščanom Ljubljane pomembno mesto za oddih in razvedrilo. Prav tako je dom številnim živalskim in rastlinskim vrstam.

Tu sobivata človek in narava, zato je nujno, da se na tem območju spoštljivo obnašamo do vseh živih bitij.

Spodaj so navedene označbe, ki prikazujejo nekaj navodil, kako se moramo v krajinskem parku obnašati. Poimenuj jih.

P	1			N	6		V	7	8		O
---	---	--	--	---	---	--	---	---	---	--	---

5	E			E			S		E	4		P ²		T		E
---	---	--	--	---	--	--	---	--	---	---	--	----------------	--	---	--	---

N			H			I		E		P	3		I
---	--	--	---	--	--	---	--	---	--	---	---	--	---

Geslo:

1	2	3	Š	4	U	J		5	6	7	6	8	3
---	---	---	---	---	---	---	--	---	---	---	---	---	---

NOTRANJSKI REGIJSKI PARK

11.

NOTRANJSKI REGIJSKI PARK

Človek je že od vedno soustvarjal podobo Cerkniškega jezera, ko je sebi v prid izkoriščal njegove naravne danosti. Včasih je bilo jezero zanj pomembno predvsem zaradi ribolova in sena, danes pa sta v ospredju turizem in rekreacija.

Dopolni besede z manjkajočimi črkami. Črke v sivih kvadratkih po vrsti vpiši v končno geslo.

Namig: Za končno geslo si pomagaj s spletno stranjo
https://sl.wikipedia.org/wiki/Ponor_in_po%C5%BEiralnik.

ZGODOVINA TEMELJI NA NARAVNIH DANOSTIH OBMOČJA PRESIHAJOČEGA CERKNIŠKEGA JEZERA.

Voda in obilo rib sta k Cerkniškemu jezeru že od nekdaj privabljala tako divje živali kot ljudi. Zato je to območje naseljeno vse od ███ z ████ naprej.

Dokler ljudje niso zgradili ██ s ██, je bilo v času visokih voda do naselij ob jezeru mogoče priti le po vodi. Domačini so za prevoz uporabljali poseben čoln, značilen za Cerkniško jezero, ki ga danes imenujemo drevak.

Presihanje jezera in lov rib ob usihanju, čudovita narava in Slivnica s prebivališčem c ████ ████, so zanimali slavnega naravoslovca in zgodovinarja Janeza Vajkarda ████ ████ ████, ki je naravno in kulturno dediščino tega območja predstavil v svojem življenjskem delu Slava Vojvodine ████.

Geslo:

--	--	--	--	--

Foto: Tine Schein

12.

NARAVNI REZERVAT ŠKOCJANSKI ZATOK

Nastanek Škocjanskega zaliva in kasneje zatoka je ozko povezan z razvojem samega mesta Koper in njegove okolice. Zaradi dolgoletnega zasipavanja in načrtnega izsuševanja v urbanistične in industrijske namene je območju grozilo popolno uničenje. Usklajeno naravovarstveno sodelovanje vseh zainteresiranih, pomoč domačih in tujih nevladnih organizacij ter posameznikov, podpora medijev javnega obveščanja in nenazadnje 7000 podpisov podpore širše javnosti so v letu 1998 pripeljali do trajne zakonske zaščite tega območja in danes to mokrišče poznamo z imenom Naravni rezervat Škocjanski zatok.

Izpolni križanko tako, da odgovoriš na vprašanja ob oštrevljenih opisih ali fotografijah in dobil/a boš geslo (v obarvanih kvadratkih), ki označuje eno izmed človeških dejavnosti v preteklosti, zaradi česar so bila mnoga mokrišča izgubljena.

1. V Škocjanskem zatoku s pašo pomagajo pri upravljanju sladkovodnih močvirnih travnikov.

2. Na fotografiji je tujerodna vrsta sladkovodne ribice, ki se prehranjuje tudi z ličinkami komarjev. Napiši njeni ime. (foto: Paul Veenvliet)

3. Ime živali na desni fotografiji, ki spada med sesalce, vpiši v vrstico številka 3. (foto: Igor Brajnik)

4. Kako se imenujejo rastline, ki za svojo rast potrebujejo sol oziroma rastejo na slanih tleh? V NR Škocjanski zatok rastejo na območju polslane lagune.

5. Ali poznaš ime ptice na risbi? V Škocjanskem zatoku spada med celoletne goste. (risba: Jan Hošek)

6. V NR Škocjanski zatok je med glodavci največji predstavnik. Je tujerodna vrsta, ki so jo včasih gojili zaradi krzna. Kako se imenuje? (foto: Mirko Kastelic)

7. Kako se imenuje muljasto ali peščeno živiljenjsko okolje, ki je izpostavljeno valovanju, bibavici in nihanju temperature? Je izredno pestro in bogato z različnimi vrstami, saj jim nudi prostor za prehranjevanje in gnezdenje ter je rastišče rastlin, opisanih pod št. 4. (foto: Tilen Basle).

1.	<input type="text"/>						
2.	<input type="text"/>						
3.	<input type="text"/>						
4.	<input type="text"/>						
5.	<input type="text"/>						
6.	<input type="text"/>						
7.	<input type="text"/>						
8.	<input type="text"/>						

8. Spada v skupino zelenih žab, za katere je značilno, da vse živiljenje preživijo v vodi ali v njeni neposredni bližini, kjer se razmnožujejo, prehranjujejo in prezimujejo. Zanj so značilne črne pege na hrbtnu ter črne lise na nogah. (foto: Mirko Kastelic)

Park Škocjanske jame
Slovenija

13.

PARK ŠKOCJANSKE JAME

Poisci ustrezne besede, s katerimi lahko opišemo dejavnosti v Parku Škocjanske jame, ki so prikazane tudi s sliko. Besede se skrivajo v vodoravnih vrstah, vendar jim manjka po ena črka. Dopolni besede in črke prepiši v spodnje kvadratke. Dobil boš ime naravne zanimivosti, ki združuje ljudi, naravo in kulturo.

I	G	R	8	C	E	1	I	B	O	L	O	V	D	A
F	D	A	S	P	R	2	M	L	J	A	N	J	E	N
E	Z	D	R	A	V	J	E	A	O	N	Č	E	R	A
K	T	I	T	S	E	Č	P	O	P	L	4	V	A	J
T	U	5	I	Z	E	M	N	A	R	A	V	A	I	C
V	O	D	A	Z	B	I	V	A	N	J	6	I	N	O
A	D	O	V	O	D	3	R	I	V	A	N	J	E	K
L	E	P	E	P	O	Z	D	R	A	V	E	I	Z	Š
V	E	L	I	K	O	D	P	A	D	7	I	V	A	S

Geslo:

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---

foto: Dušan Grmšek

Foto: arhiv PŠJ

1. Skrb za vodo se kaže v skrbi za ribe, ki jih lahko na trajnosten način lovimo za hrano. Kako imenujemo to dejavnost?

2. Na čistilnih napravah in tudi na hidroloških (vodnih) raziskovalnih postajah merijo in beležijo spremembe v kakovosti vode in ocenjujejo njen stanje. Kako imenujemo z drugo besedo proces monitoringa?

Foto: arhiv PŠJ

3. Raziskovanje podzemnih tokov nam poda pregled nad površjem, ki je občutljivo za onesnaženja, ki se prenesejo v podzemni svet Krasa in potujejo v Italijo.

Kako imenujemo proces, ko v raziskavah spoznavamo nove stvari?

Foto: Rihard Baša

4. Narasle vode bučijo v podzemlje in silovito spreminjajo pokrajino na površju.

Kako pravimo temu pojavu, ki ga včasih opredelimo tudi kot naravno nesrečo?

Foto: arhiv PŠJ

5. Obiskovalci in domačini radi obiskujejo zanimive kraje, kjer se rekreirajo in uživajo v naravnih in kulturnih lepotah. Kako pravimo dejavnosti, kjer se srečujejo popotniki in obiskovalci s ponudniki prevoza, hrane in namestitev ter zabave?

Foto: arhiv PŠJ

6. Ljudje so si ustvarili bivališča ob vodi in se naučili živeti z naravo. Kako pravimo dejavnosti, ki opisuje obstoj, življenje in delo na določenem prostoru?

Foto: arhiv PŠJ

7. Človek je glavni krivec za onesnaženje podzemnih voda. Z neprimernim odlaganjem smeti, nepravilnim čiščenjem odpadnih voda, neprimereno rabo gnojil in pesticidov, neurejeno kanalizacijo lahko povzročimo trajne poškodbe podzemnih ekosistemov. Kako s skupno besedo imenujemo odvečne stvari, ki bi jih morali zavreči na pravilen način in se truditi, da bi zmanjšali njihovo količino?

Foto: arhiv PŠJ

8. Ob vodi se učenci zabavajo in obenem tudi učijo. Kako pravimo kratkočasni dejavnosti, ki nam je v veselje in zabavo ter za katero si vedno želimo, da bi imeli tudi v šoli več časa?

Krajinski park Debeli rtič

14.

KRAJINSKI PARK DEBELI RTIČ

Najmlajši med krajinskimi parki v Sloveniji je bil ustanovljen 21. junija 2018, na dan, ki sovpada z začetkom koledarskega poletja. Pravzaprav ni naključje, da tako poletje kot tudi Debeli rtič povezujemo s počitnicami in morjem. V morskem zavarovanem območju je namreč veliko možnosti za aktivno preživljvanje prostega časa. Česa se po navadi najbolj veselite? Plavanja in potapljanja z masko, sprehajanja po morskom obrežju ali prebiranja kamenčkov na plaži ...

Preizkusi se v mini kvizu in dokaži, da si pravi MORJESlovec! Pravilni odgovori te bodo vodili do rešitve gesla. Črke pred pravilnimi odgovori prepisi po vrsti v končno geslo.

1. Na kaj opozarja svetilnik na morju pred obalo Debelega rtiča?

A) Vhod v pristanišče

G

B) Nevarnost za plovbo zaradi plitvine

O

C) Nevarnost za plovbo zaradi globokega morja

D

Foto: Jaka Ivančič

Foto: Jaka Ivančič

2. V izjemno bogatem podvodnem svetu najdemo kar 1/3 vseh vrst, ki so prisotne v slovenskem morju. Koga bi najverjetneje srečal med potapljanjem z masko in plavutkami? Možnih je več odgovorov.

A) Kameno koralo

I

Foto: Tihomir Makovec

B) Latvico

S

C) Velikega leščurja

K

3. V urejenem parku Mladinskega zdravilišča in letovišča Rdečega križa raste veliko iglavcev, listavcev, grmovnic in trajnic. Posamezna drevesa večjih dimenzij in starosti v parku še posebej izstopajo. Koliko različnih rastlinskih vrst najdemo v parku?

A) 20

A

B) 4000

U

C) 200

M

Foto: Jaka Ivančič

4. Nekoč je celoten polotok prekrival avtohtoni listopadni hrastov gozd. Katera dejavnost ga je do danes omejila na en sam otoček dreves?

A) Ribištvo

J

B) Vinogradništvo

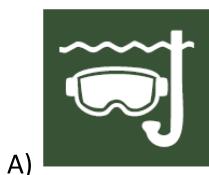
O

C) Sadjarstvo

R

Foto: Jaka Ivančič

5. Na obisk v Krajinski park Debela rtič prihajamo zaradi izjemne narave, ki je dostopna vsem obiskovalcem in za katero smo vsi odgovorni. Predvsem je prepovedano (možnih je več odgovorov):

S

R

J

Geslo:

	B		S	
--	---	--	---	--

NA

				U
--	--	--	--	---

15.

Čestitamo za rešitev vseh nalog, s katerimi ste pridobili 14 delnih gesel. Vsako delno geslo izmed štirinajstih slovenskih parkov prepišite v spodnjo križanko in iz obarvanih črk sestavite končno geslo drugega sklopa kviza.

Ko najdete končno rešitev, pojrite na spletno stran www.naravniparkislovenije.si v zavihek šolarji. Vpišite uporabniško ime in geslo. V kvadratke vpišite iskane črke in oddajte odgovor.

<input type="text"/> 4	<input type="text"/>	<input type="text"/>								
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	------------------------	----------------------	----------------------

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/> 2	<input type="text"/>				
----------------------	----------------------	----------------------	------------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

<input type="text"/> 13	<input type="text"/>						
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	-------------------------	----------------------

<input type="text"/> 9	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>				
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	------------------------	----------------------	----------------------	----------------------

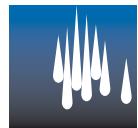
<input type="text"/> 5	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>						
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	------------------------	----------------------	----------------------	----------------------

<input type="text"/> 10	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>						
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	-------------------------	----------------------	----------------------	----------------------

<input type="text"/> 1	<input type="text"/>						
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	------------------------	----------------------

Park Škocjanske jame
Slovenija

--	--	--	--

11			
----	--	--	--

NOTRANJSKI
REGIJSKI PARK

	8			
--	---	--	--	--

naravni rezervat
**ŠKOCJANSKI
ZATOK**

				9						
--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	--

Kpssn
Krajinski park Svetovljake soline
Parco Naturale delle Saline di Scicli

			12							6
--	--	--	----	--	--	--	--	--	--	---

				3
--	--	--	--	---

--	--	--	--	--

KRAJINSKI PARK
Tivoli, Rožnik
in Šišenski hrib

--	--	--	--	--	--

				7	
--	--	--	--	---	--

Krajinski park
Debeli rtič

			1	
--	--	--	---	--

--	--

--	--	--	--	--

Končno geslo:

1	2	3	4	5	6		7	8	D	3		5	6
---	---	---	---	---	---	--	---	---	---	---	--	---	---

4	3	9	6		10	11	12	3	13	8
---	---	---	---	--	----	----	----	---	----	---